

אין לו סוף כו' המלושב בתורה שהיא חכמתו ית' והוא וחכמתו א' כי הוא המדע והוא היודע כו' להיות גילוי זה למטה בדברים שמיים דוקא. וזהו וידבר אלוקים את כל הדברים האלה. כדי לאמר אנכי ה' אלוקי דהיינו להיות אנכי הוא מהותו ועצמותו ית' ממש בבחי' גילוי עד שיהי' נקרא אלוקיך (ועיי' מעני' וידבר כו' לאמר ברבות כי תשא ר"פ מ). אך כדי לבא למעלה ומדרגה זו צ"ל תחלה ספירת העומר ז' שבועות תספר לך מהחל חרמש בקמה. והענין כי בקמה היינו המדות הטבעיות שמנהיג שהן בחי' יש כמו קמה שעומדת על עמדה וקיומה ונצבת במעמד קיון וחוק. וכך המדות הטבעיות הן חוקות בגוף כטבען ובחולדותו וצריך להכניען ולהשפילן בבחי' אתכפיא ואתהפכא ולהניף עליהם חרמש להכריתן ולכלותן ולהפכן ממש לאין להיות ז' מדות הטבעיות שמנפש הבהמית. ז' שבועות תספר לך. שתהיינה בטלות ובכללות במדות עליונות לך ה' הגדולה והגבורה כו' שהן בטלנין באור א"ס ממש כמיש לך ה' כו'. ויש וכל קומה לפניך תשתחוה פי' קומה בחי' קמה תשתחוה לפניך ממש, וע' בחי'ב תצוה קפ"א א'.

ב וביאור הדבר הנה נודע מארז"ל שנמנו וגמרו שתלמוד גדול

ממעשה ואמרו ע"פ וכל חפצים לא ישונו בה (בבב"א ח' י"א) ואפי' חפצי שמים. ובירושלמי (פי"ב דפאה) איתא מ"ד שאפילו לדבר א' מן התורה אין כל המצות כדאי כו', וקרוב זה הוא כרבות נח ס"פ ליה ועינין וקהל רבה בפסוק ויתור שיהיה קהלת חכם. אלא דבגמרא (פי"ק דמ"ק ד"ט ע"ב) רמו קראי אהדדי כתיב וכל חפצים לא ישונו בה אפי' חפצי שמים וכתבי' וכל חפצין לא ישונו בה דמשמע חפצין ולא חפצי שמים, ומשני כאן במצוה שאפשר לעשותה על ידי אחרים וכאן במצוה שאי' כו', ועכ"פ מצוה שאפשר לעשותה ע"י אחרים מבטלין מפני תלמוד תורה ואפי' כל המצות אינן כדאי אפי' לדבר א' מדברי תורה כדאי'תא בירושלמי. ולכאורה אינו מובן הלא ת"ת הוא העסק בפי' וביאור המצוה כיצד תהיה עשייתה ולמה יגדל כח ומעלת העוסק בפי' וביאור המצוה יותר ממעשה המצוה עצמה להיות מבטלין מצוה שאפשר לעשותה על ידי אחרים כגון הפרשת תרומה ע"ד שכל שאפשר ע"י שליח בשביל עסק התורה שיהיה לו פנאי לעסוק בהתלכות תרומה ויהיה הוא עוסק בפי' וביאור המצוה והמצוה תיעשה ע"י אחרים. אך הענין הוא כמארז"ל אם אין חכמה אין יראה אם אין יראה אין חכמה.

וצריך להבין איך להתחיל. ויובן ענין זה בהקדים לבאר כי הנה נודע שבחיות ואור א"ס המחיה ומהיה את כל העולמות מריש כל דרגין כו' יש ב' בחי' הא' הוא בחי' ממלא כל עלמין להיות החיות מלושב וממלא תוך עלמין ממש ע"י ריבוי השתלשלות בדרך עילה ועולל וצמצוץים רבים וירידת המדרגה ממדרגה למדרגה. ומבשרי אחזה כמו התלבשות השכל במדות ומדות במחשבה ומחשבה בדיבור שירוד ומשתלשל מדרגה אחר מדרגה עד ששעשה מחשבה דיבור ומעשה וד' חושים ראה שמיעה כו'. והחיות השורה במוח ולב ומלב מתפשט לכל האברים שמקבלים לפי מזגם ותכונתם להיות זה ראש זה רגל כו'. וכל זה הוא דרך וסדר ההשתלשלות. להיות מתפשט כח הנפש וחיותו ממלא בכל הגוף שיהיה איברי הגוף ממלאים מכה וחיות הנמשך אליהם ומקבלים כל אחד לפי מזגו ותכונתו ואין זה אלא בבחי' התפשטות כחות הנפש כי הנפש עצמה אין לה בחי' התחלוקת לכמה כחות פרטיים אלא שכל הכחות כוללים ומתאחדים ואין עוליים כשם כח פרטי כלל. אך מ"מ הכחות ההם וראשיתם כח החכמה והשכל שמתפשט מהנפש הוא נמשך מעצמות הנפש עצמה שלכך נקרא נפש המשכלת ע"ש כח השכל שמתפשט ממנה שהוא ראש ועיקר לכל הכחות כולם. שעם היותו שיש גילוי כח

ולא תחללו כו' וכמיש בכמה דוכתי. ועינין בביאור ע"פ ולא תשביט מלח. וזהו שאמרו (עירובין נ"ד א') אם משים אדם עצמו כמדבר שהכל דשין בו ופרש"י שאין לו גסות תורה ניתנה לו במתנה וכמאמר ונפשי כעפר לכל תהיה ואין דוקא פתח בל' בתורתך (וכמיש מה סדרה וסאנת מים בשל). ולכן ניתנה על הר סיני דמכין שהוא ענין השפלות שאינו מגביה א"ע כו'. אך צ"ל איך למה היה שום הר שהרי גם הר סיני הוא הר ע"כ"פ שהוא ענין הגבהה רק שאינו גבוה כ"כ. אבל הענין כי באמת עם היות שצריך כל האדם להיות שפל במאד מ"מ צריך התחזקות וקצת הגבהה כמיש ויגבה לבו בדרכי ה' (וכמיש מה סדרה נדיה יביא לבוש מלחה) כי אם לא יהיה בבחי'ה הגבהה כלל לא יערב לבו לגשת אל העבודה כאמרו מי אנכי מה עבודתי. לכך צריך לו הגבהה הלב בתשוקה והצמאון שבו כו' אלא שהביטול צ"ל יותר הרבה כו' ע"ש, ונדיה החלצו מאתכם גבי ענין שלום בפשמי' שבנפש מוח ולב כו'. והו' ענין ויספו עוניים בה' שמחה כי הנה השמחה היא התחזקות והגבהה הנפש, אלא ששמחה והגבהה זו נמשך מן העונה והשפלות דוקא וכמיש כש"כ ס"פ ל"ד שמצד הגוף ונפש הבהמית הוא נכוח בעיניו מאד והיותו בשמחה הוא מצד נפש האלקי' וניצוץ אלהות המלושב בה להחיותה כו' ע"ש וכמיש סדרה תחת אשר לא עבדת בשמחה דאדרכה כל מה שיעמיק בענין פחיתות עצמו ויהיה נבוח בעיניו נמאס איז יהיה שמחת נפש בעסק התורה כפולה ומכופלת כו'. והו' ויספו עוניים דוקא בה' שמחה. והו' ענין הר סיני שירדה שואה על מדות הרעות עד לעולם ורגזי אדם יצר טוב על יצר הרע ורגזו זה הוא ג"כ הגבהה והתנשאות על היצה"ר כו'. אך שהוא עיקר הביטול להיות אתכפיא כו'. ועינין מ"ש עוד מענין הר כד"ה שימני כחותם. ועמיש כד"ה קול דודי בעיניו מדלג על ההרים ישאו הרים שלום לעם ועמיש סדרה שוכה ישראל:

וידברך* אלוקים את כל הדברים האלה לאמר אנכי כו'. להבין

מהו את כל הדברים האלה והל"ל וידבר אלוקים אנכי כו', אך הנה ביאור מלת האלה הוא הוראה על דבר הנראה ונגלה כאתגליא. ולכן משנה תורה מתחלת אלה הדברים כי הם הדברים אשר דבר משה אל כל ישראל באתגליא, משא"כ בפסרים הראשונים נאמר וידבר ה' אל משה וכתוב במשה וישמע את הקול מדבר אליו משה לבדו שמע וכל ישראל לא שמעו. ולכן נק' משנה תורה מלשון משנה למלך שאינה בבחי' התורה עצמה שבאמר בה וידבר ה' אל משה בבחי' העלם אלא הוא גילוי התורה אשר דבר משה אל כל ישראל, וכן תשבטי' ע"פ הלא בחי' אתגליא שהוא גילוי התשבטי' שהתשבטי' הוא דרך פי' וביאור המצות שהן בהעלם בתושב"כ ועל כולם הוא אומר את כל הדברים האלה. דהיינו כל בחי' אתגליא הן התשבטי' והן משנה גבוי הכל נכלל בעשרת הדברות (ע' בגמרא פי"ק דתגיגה דף ג' ע"ב ובה נתנו מרועה אחד דכתיב וידבר אלוקים את כל הדברים וכן הוא ג"כ ברבות נשא פי"ד עינין עוד כזה ברבות כו' תשא ר"פ מ"ז. יתרו ס"פ כ"ח. וזה"ב תרומה לקיי' ע"ש). ועינין עוד מענין וידבר ברבות בהר ס"פ ל"ג. נשא פי"א בתחלת הפרשה ובסופה בקהלת רבה כפסוק לכל זמן) וכולם וידבר אלוקים בסני' שנתצמצם אור א"ס ב"ה בבחי' אלוקים מדת הצמצום ככל הדברים האלה כי מפי הגבורה שמענום (ע' זהר ח"ב פי"א א' כ"ה ב' ח"ג קל"ג א' ח"ב דרו"ט סע"א). והנה כלל ניתנת התורה לישראל היה ברעף וקולות וברקים ולכאורה שאלו הדברות הן דברים פשוטים לא תרצח לא תנאף כו' אלא הענין הוא כי תכלית ניתנת התורה כדי להיות גילוי אור א"ס ב"ה ממש שכשמו כן הוא

היה קטן מהכיל את המראה לכן נפל עליהם חרדה גדולה. וכך הוא בענין גילוי אור א"ס בבחי' מזל שהוא הנשמה שלמעלה מהתלבשות בגוף לפי שאין גילוי זה בא לידי התלבשות להיות נתפס ונקלט במוח שכלו לכן תפול עליו אימה ופחד וחרדה גדולה, (ועמ"ש במ"א ע"פ האוינו ענין מזליה שהוא בחי' אין שלמעלה מהחכמה והשאת איש בבחי' סוכב יוכל להתגלות לבחי' מזל). ועל גזילה כזו שהיא למעלה מההשגה במוח שכלו ר"ב בבחי' מזליהו אמרו אם אין חכמה אין ריאה. וכמ"ש יוצנו ה' לעשות את כל החקים האלה ליראה כו' שלהיות גילוי זה בבחי' מזליהו עד שתפול עליו אימה ופחד הוא ע"י עסק התורה דאורייתא מחכמה נפקת והוי' בחכמה כו' שאור א"ס ב"ה שורה ומתגלה בחכמה כו' מ"ה בחי' ביטול שאין אור א"ס ב"ה שורה ומתגלה אלא כמה שבטל כו' (ועמ"ש מה נ"פ אותותיו ב"ה ואהבת את עירי). והיינו התורה שהיא חכמתו ית' ממש והוא וחכמתו אחד כי הוא המדע והוא הידע כו'. ועיקר גילוי זה למעלה במקור התורה שהיא בחי' חכמה עילאה היא בבחי' מזל שמולי וממשיך השפעה מגילוי זה להתפשטות התורה שלפנינו המלוכשת בגשמיות. והנה תלת קשרין מתקשראן דא ב"ה ישראל באורייתא כו' וישראל נקי, חילין דאורייתא כזור (ר"פ במדבר ק"ו ב) ע"פ שאר את ראש בני ישראל כו' כי ס"ר אותיות התורה הן שורש ומקור ס"ר וישראל כו' כל אות שורש ומקור נשמה א' כו', ובעסק התורה למטה תעורר שורש נשמתו למעלה בחי' מזל להמשיך גילוי אור א"ס ב"ה המלוכש בחכמה עילאה מקור התורה ששם יסודות של הנשמה בעל הרי קדש להיות נמשך בחי' גילוי זה בבחי' מזל שרש הנשמה למעלה והפול עליו אימה ופחד וחרדה גדולה מפני גילוי אור ה' א"ס ב"ה חכמה בבחי' מזליהו דחזו. (ועמ"ש מה נ"פ ב"ה וזאת המצוה אשר צוה וכו' כי תצא. ועיריל בענין זה עפ"מ"ש ב"פ בשלח ע"פ ויראו העם את ה' ויאמנו בה' שיש ב' שמות ב"ה מדות הרחמים ופסיק טעמא בנייהו בבחי' שם הוי"ה המורה השתלשלות העולמות ממנו נמשך היראה שיראה הוא ע"י גילוי כומו והתורא בתוספת וי"ו משי"ב בבחי' שם הוי"ה שלמעלה מהשתלשלות סוכב כו' עלמין נאמר רק ויאמנו אבל לא שיומשך משם בחי' יראה. וזה היה קודם מית אבל מית הוא יוצנו כו' ליראה פ"י שעיי' יומשך גילוי שם הוי' סוכי"ע גיב שיהי' מזה ממש בחי' יראה. ואיך הוא זה ע"י מזליהו דחזו לביש' התורה שהיא גיב מבחי' מזל עילאה כמ"ש באדרא דנשך א"ש ב"ה שיהי' הכל תלוי במזל אפי' ס"ת בהיכל כו' וכוננו לעיל להינין שמולי וממשיך השפעה לתורה המלוכשת לפנינו, ונמצא יש ב' בחי' יראה הא' יראה תתאה הב' יראה עילאה ע"ד דמזליהו חזו ולכן אין מבטלין ת"ת למצוה שאפשר לעשותה ע"י אחרים דכיון שתכלית התורה הוא יוצנו כו' ליראה כו', ועיקר התגלות יראה עילאה הוא ע"י התורה כי אם אין חכמה אין יראה (ועמ"ש עוד מענין עסק התורה ב"ה כי ביום הזה יכפר ב"פ אחרי ב"פ והיו הכתובים האלה אשר אנכי מצוה היום כו' ע"ש). אמנם למצוה ש"פ אפשר לעשותה ע"י אחרים מבטלין ת"ת דאל"כ הרי אם אין יראה תתאה אין חכמה כו' וכשמבטל המ"ע הרי פורק יראה כו'. ועיקר יראה עילאה זו אימת בהרמ"ז ר"פ וישב ופ' אחרי שהוא נמשך מגבורה דתיקת יראה גימ' גבורה והוא המלוכש במי"ס משמש המשכת בחי' מזל שהוא מקור וממשיך לתורה שלפנינו דמחכמה נפקת. וע' בגאון"ק כשהאדם עוסק בתורה דיוקנו עוסק למעלה בתורה היינו התקשרות מזלי' של הנשמה במקור התורה ועיי' נמשך יראה עילאה הנ"ל. עוד יש לבאר ענין זה באופן אחר קצת והוא עפ"מ"ש בענין שרש העבודה ומצות תלמוד תורה והוא שהנשמה עצמה היא למעלה מהחכמה עד שהחכמה וכ"ש שאר בחי' הנפש בינה ודעת וי' מדות הם רק בחי' כלים לעצמיות הנשמה שהיא

השכל פרטי מיוחד בפני עצמו. מ"מ מאחר שההתפשטות כח השכל המפשט מהנפש גם קודם התפשטותו ה' כלול בנפש אלא שהיה נבפש כהעלם. וההתפשטות הוא שיצא מההעלם אל הגילוי הרי היא מעצמיות הנפש. ולכן גם אחר ההתפשטות בבחי' גילוי כח שכל פרטי בפ"ע הרי הוא מתאחד עם הנפש ממש עד שנקרא הנפש על שמו נפש המשכלת. וככה כח המשל הוא הוה ענין בחי' השתלשלות החיות מאור א"ס ב"ה לחיות כל העולמות בחי' ממלא כל עלמין. כי הנה כתיב אתה הוא ה' לבדך אתה עשית את השמים שמי השמים, פ"י לבדך שהוא לבדו ית' יחיד ומיוחד דלאו דאית לך צדק ידיעא וכו' ולא מכל אינון מדות איהו וכל א"ס מ"מ אתה עשית את השמים כו'. והיינו התפשטות גדולת א"ס ב"ה למעלה עד אין קץ ולמטה עד אין תכלית. שאין זה אלא בבחי' התפשטות כולבו בבחי' הארה וזו כי מלכות מלכות כל עולמים ואין זה אלא בחי' שם כמאמר ונזכיר שמך דהיינו כמו שם האדם שיקראו לו בשמו והוא עונה ופונה אל הקורא אותו. וכך כתיב וישע ה' אל הבל ואל מנחתו שפונה ונמשך ממנו חיות אל הבוראים והוא יחיד חי העולמים מלך פ"י שהוא עצמו ית' יחיד ומיוחד לבדו רק חי העולמים דהיינו חיות וקיום העולמות הוא מבחי' מלך כו', והנה המשכה והתפשטות זו היא כסדר המדרגות ממדרגה למדרגה כעולם האצ"י איהו וחיהוה חד שאור א"ס ב"ה מיוחד שם ביחוד גמור כמו ע"ד"מ התאחדות נפש המשכלת עם כח השכל המתפשט ממנה כנ"ל (כי אצילות הוא בחי' חכמה שע"ז נאמר כולם בחכמה עשית וכמ"ש בע"פ שמי' פ"ג). ע"ז נאמר גדול ה' מהחולל אף לגדולתו אין חקר ולתבונתו אין מספר ואח"כ בעולם השרפים הא"ל אפי"ן ורובא ובכ"ן כו' ומ"מ היש מספר לגדודיו כו'. ומשם יפרד יותר להיות מונה מספר לרכיבים וכתיב המוציא במספר צבאם. המוציא לשון המוציא מרה"י לרה"י כי רה"י הוא עולם האצילות איהו וחיהוה חד ומשם יפרד בריבוי התחלוקות המדרגות מעולם עד עולם להיות בחי' רה"י טורי דפרודא. ומ"מ מרוב אוניס ואמרי כח א"ס לא נעדר פ"י שלא נעדר מבחי' ביטול שהוה כלל בכל סמך דקדושה ואפי' במדרגות תחתונים נמשך בחי' ביטול היש בכל עולם לפי מדרגתו. וכ"ז הוא בחי' הא' שהוא בחי' ממלא כל עלמין כסדר השתלשלות המדרגות:

ג א"ך הבחי' הב' הוא בחי' סוכי"ע דהיינו שסוכב ומקיף כלבו עלמין כהשואה א' השוה ומושה כו'. והמשכה כו' היא בבחי' מקיף והעלם בלבד ואינה באה לידי גילוי פנימי במוח ולב האדם דלית מחשבה תפיסא ביה כלל כי המשכה זו היא מעצמיות אור א"ס ב"ה שלמעלה מגדר עלמין ואני ה' לא שנית ואין ערוך לך וכטיפה מים אוקיינוס כו'. ואין כח בשום נברא שהוא מחדש מאין ליש להכיל גילוי אור זו שלא יתבטל במציאות ממש. רק מ"מ אר"ל דאע"ג דאיהו לא חזי מזליה חזי גבי דנאיא והאנשים אשר היו עמו ככתובי וראיתי אני לבדי את המראה והאנשים אשר היו עמי לא ראו אבל חרדה גדולה נפלה עליהם. ואמרו בגמרא מאחר דלא חזו מאי טעמא איבעית משום דמזליהו חזו. פ"י מזליהו מלשון יול מים מדליי שהוא לשון המשכה ומול הוא המפעיל וממשיך המשכה התיא. והיינו הנשמה שלמעלה ממנה מלוכשת בגוף כי לא כל הנשמה מלוכשת רק הארה והתפשטות ממנה וכל עצמיות הנשמה הנפש עליו למעלה והוא נקרא בשם מזל שממנה ניול השפעה להתפשטות הנשמה המלוכשת בגוף ובבחי' מזליהו דחזו נפלה עליהם חרדה גדולה. כי דניאל שראה את המראה שנתפסה בכח השגחתו לא נפל עליו אימה ופחד אבל האנשים אשר היו עמו מאחר שלא היה בכח השגתם להכיל את המראה אלא בבחי' מזליהו שהוא למעלה מן ההשגה כי השגה הוא מבחי' התפשטות הנפש בגוף האדם בהתלבשותו במוחו ומוח שכלם

רו שהוא בחי' העלם שהרי הגילוי היה בהמשכת התורה בלי קדימת המצות. אלא שבישראל הבינו הסוד שהיה בהעלם:

אך כח גילוי זה שבמית' להיות גילוי רצון העליון ב"ה מלושב בחי'ע למעלה מסדר ההשתלשלות וסדר קביעות העבודה הוא ע"י ספירת העומר ז' שבועות תספר לך מהחל כו'. והענין כי הנה פ' ענין ספ' העומר הוא כי פ' ספירה הוא מלשון הארה. והיינו הארות והמשכות ה' העומר שהוא מן השעורים מאכל בהמה דהיינו חיות הנהפג בהכחית ב"ה מדות הטבעיות המתפשטות ממנה וצריך להאיר אותן ולהכניס בתוהינה נפילות במדות דקדושת לך ה' הגדולה כו' בבחי' אתכפיא ואתהפכאל. והיינו ע"י המשכת הי"ם יום שהוא המשכות ח"ע ב"ה שהוא אור וזרע וזרוע המהפכים כו' ומעט אור דוחה הרבה חושך כו'. והוה מהחל חרמש בקמה. חרמש מל' החרם תחרימים. קמה הן המדות שהן קמות וגם גנבות על עמדן במעמד קיום וזקק בתקפן למדותן שצריך להאיר עליהם חרמש בחי' החרם תחרימים לתכריחן ולהכניען תחת הקדושה. והנה כל ה' שבועות הם בבחי' מלחמה של נפש האלקית עם היצר הרע ונפש הבהמית להיות אתכפיא ואתהפכאל והוא מבחי' השתלשלות מחכמה ולמטה כי בחכמה אתכריחו. אך אחר גמר המלחמה שגמר ונצח כל השונאים הן ז' מדות הטבעיים לכבשן ולהכניען אוי ממליו וממילא מתגלה רצון העליון ב"ה שהוא למעלה מעלה מגדר ההשתלשלות שהוא הסוכ"ע והוא השהו והשויה כו'. ובבחי' זו לא שייך שום מלחמה כי נעשה הכל א' ומר"ה נעשה ר"ה ליתודו ית' וכמשל איברי הגוף שהם בהתחלפות לאיברים פרטים לפי מזגם ותכונתם כח הראיה בעין כו' וזה ראש וזה רגל כו' מ"מ מתאחדים והיו לאחדים וכולם נשחיתים וברצוני. כך עדי"מ בהתגלות רצון העליון ב"ה כולם נכנסים תחת יד הקדושה ביהוד גמור בלי שום פירוד ח"ו. ויש ועשית חג שבועות לה' אלהים מסוד נדבת ידך אשר תתן כו' ולא כתיב נדבת לבך שנדבת הלב היא מורגשת בהרגשת הלב ויש מי שאוהב כו'. ועדיין אין זה בחי' ביטול ממש. ובגילוי רצון העליון ב"ה בחג השבועות מתגלה הרצון שלמעלה מן הלב שאין הלב כלי קיבול להיות נתפס ומורגש בתוכו הרצון העליון ואזי נק' נדבת ה' אשר תתן מאליה מעצמה. כאשר יברכך ה' אלקיך כלומר כאשר נמשך מלמעלה. ולכן כתיב בשתי הלחם שהקריבו בשבועות חמץ תאפינה. כי חמץ הוא לשון התנשאות ובפסח אסור החמץ שיש לזה יניקה לקליפות וסטיא גבהות וגסות הרוח כו'. משאי"כ בשבועות שזנכוכו המדות הבעיות ועולות להיות נכללות בקדושה הרי אין ההתנשאות אלא בבחי' הקדושה שזו ההתנשאות היא כמשל לך ה' הגדולה כו' ואין שם יניקה לקליפה וסטיא כלל. מחמת גילוי רצון העליון ב"ה שלמעלה מעלה מגדר ההשתלשלות. והוה תכלית נתינת התורה לישראל כדי שיהי' גילוי זה שלמעלה מעלה מהשתלשלות למטה בבחי' וסדר ההשתלשלות בעסק התורה:

וזהו ידבר אלקים את כל הדברים האלה כדי לאמר אנכי ה' אלקיך כי גילוי אנכי הוא מהותו ועצמותו שלמעלה מעלה מגדר השתלשלות להיות בבחי' הוי' אלקיך ממש הוא ע"י התורה וכמשל נקיש והיו הדברים האלה אשר אנכי מצוך היום על לבבך כו'. אך גילוי זה הוא בבחי' מזליהו דחזו וצריך להקדים על מצות. וע"י רומז פ' שניה והיא שמוע תשמעו אל מצותי כו'. שמכלעדי המצות אין קיום להמשכ' התורה כנ"ל (ועימש בדיה כי תשמע בקול

לבי לשמור את כל מצותיו):

למעלה מהשכל, ועדי"ו יותר מזה לאין קץ שאור א"ס ב"ה הוא למעלה מעלה מהחכמה אלא שמי' שורה ומתייחד בחכמה ואורייאת מחכמה נפקת הרי יש בה השראת אור א"ס ב"ה שלמעלה מהחכמה ויעי' התקשרות שכל האדם בחכמה שבתורה ע"י יתה ג"כ גילוי אור א"ס שלמעלה מהחכמה שהוא שורה בחכמה שבתורה יהיה גילוי ממנו לבחי' הנשמה שלמעלה מהחכמה כו' שהחכמה מתאחדת עם הנשמה אף שהנשמה עצמה היא למעלה מהחכמה כנ"ל. ולכן ע"י עסק התורה שהוא התקשרות שכל האדם בחכמתו של הקב"ע ע"י גס עצמיות הנשמה שלמעלה מהחכמה והשכל התכלל ממש בעצמיות אור א"ס ב"ה שלמעלה עם המהכמה עילאה כו' וכמש"ש מזה באריכות בביאור ע"פ ולא תשבית מלח. והוה אם אין חכמה אין יראה דאי' להיות גילוי זה במזלייהו ועצמיות הנשמה שממנו נמשך היראה עילאה הנ"ל אאי"כ ע"י התקשרות שכל האדם בחכמה שבתורה משום דהוי' בחכמה וכנ"ל ממשל קריאת עם נפש המושכלת):

ד אך כדי לבוא למעלה ומדרגה זו להמשך בחי' חכמה עילאה מקור התורה שבה מלושב אור א"ס ב"ה ממש ומיוחדת עמו ביהוד גמור להיות גילוי זה למטה בעסק התורה שלפנינו המלושבת בגשמיות בבחי' יראה וחרדה גדולה ע"י אמרו אם אין יראה אין חכמה. והיא בחי' יראה תתאה בקיום המצות מעשיות בפועל ממש. כי הנה המצות הן מצות המלך ובקיומם מקיים שום תשיות עליו מלך ויראה זו היא הכנה להמשיך על ידה גילוי אור א"ס ממש המלושב בח"ע שע"י עסק התורה. והוה קדשנו במצותיך תחלה ואח"כ ותן חילקנו בתורתך. והענין כי פ' קדשנו הוא לשון קידושין ואירוסין וכמש"ש וארשתך לי לעולם והיינו ע"י המצות. שכמו הקדושין הם ע"י שנותן הטבעת באבצע הכלה שהיא בחי' חיצוניות לבדו וע"י היא שנתקשת לו ונקנית לו בביאה שהיא בחי' פנימית. כך המצות הגם שהם בחי' חיצוניות ולבושים להנפש מ"מ בהם ועל ידם נעשה בחי' קדושין להיות שום תשיות עליו מלך בבחינת חיצונית והיינתם קדושים לאליכם ובוה ותן חילקנו בתורתך, בתורתך דייקא שתתאה שורה ומתגלה המשכת ח"ע בבחי' פנימית בבחי' זיווג ויהוד ממש. וכמארז"ל ע"פ ובים חתונתו זה מ"ת שהיא בחי' חתונתו ממש, ולכן אמרו וז"ל כל האומר אין לי אלא תורה אפי' תורה אין לי א"א להמשך בחי' התורה במקורה ושרשה שהיא ח"ע בבחי' פנימית בלי קדימת המצות בבחי' יראה תתאה בחי' חיצוני. והוה שארז"ל שאחר שקיבל עליו עומ"ש יקבל עליו עול מצות כי דברת עם אמתיו קיום אמתיו לקבל עומ"ש שבפרש' הראשונה להיות ע"י ודברת עם שבדבר בביתך כו' כיא ע"י עול מצות המלך שהם בחי' קדושים כנ"ל:

אך הנה כ"ז הוא דרך וסדר העבודה להקדים יראה תתאה בקיום המצות תחלה אם אין יראה אין חכמה. ואח"כ אם אין חכמה אין יראה היינו המשכת ח"ע בעסק התורה שבה מלושב ומיוחד יהוד אור א"ס ב"ה עד שתפול עליו אימה ופחד בבחי' מזלייהו. וסדר העבודה זו היא שייבא אחר יתנו תורה ומצות לישראל. אבל בשעת מ"ת שרעדין לא היו ישראל מצויים על המצות והיא היתה המשכת התורה ח"ע בגילוי א"ס ב"ה ממש. אך ע"י נאמר וירד ה' על הר סיני שהיתה אתערותא דלעילא ברצון ית' מאליו ולצורך שעה. רק שמי"מ ישראל הבינו מעצמם שא"א להיות קביעות זו לדורות אלא ע"י קיום המצות ולכן הקדימו נעשה לנשמע עשאה להיות נשמע עוה המשכת התורה בבחי' פנימית אלא ע"י נעשה בחי' עשיות המצות להיות כלים משוכן להשראה והמשכה זו. והוה שארז"ל מי גילה רז זה כו' שהיה באמת בבחי'